

NOORD-BRABANDER.

Donderdag 30 Julij.

KERKELIJKE STAAT.

ROME, 13 Julij. De vroeger tegen morgen bepaalde afreis des H. Vaders is nu tegen den 16. vastgesteld. Zoo als reeds eerder gemeld werd, zal de Paus zich, gedurende zijn verblijf op het kasteel Gondolfo, dat wel tot in den herfst duren kan, aldaar met geene staatsbezigheden bemoeijen. Tot dat einde werd er in de laatste dagen eene regerings commissie benoemd, bestaande uit de kardinalen *Pacci*, *Giustiniani* en de beide kardinalen, secretarissen van staat, *Lambruschini* en *Gamberini*. — Daarzich deze commissie nog niet geconstitueerd heeft, verzekert men heden, dat alle Eminentien, die aan het hoofd der onderscheidene Administratiën geplaatst zijn, met volmagten, om te kunnen ontfekenen, zullen voorzien worden, teneinde op deze wijze de leiding van de loopende zaken af te doen. Over het algemeen gaat het met de gezondheid van den Paus beter; althans verleent hij wederom dagelijks audientien.

— Heden is alhier, in den ouderdom van 56 jaren, en na een langdurig verblijf in deze hoofdstad, overleden H. K. Hoogh. Mevrouw de Princesse Charlotté Frederica van Denemarken, geboren Mecklenburg-Schwerin.

— Binnen eenige dagen zullen uit Civita-Vecchia naar Egypte vertrekken twee vaartuigen, bestemd, om naar Rome over te brengen de albaster kolommen, welke de Onderkoning aan den H. Vader ten geschenke heeft gegeven, en die bestemd zijn tot versiering der Sint-Piëters kerk.

— De *Diario di Roma* van den 14. Julij meldt, dat Z. Heiligh. 's morgens van den 13. een geheim consistorie gehouden heeft, waarin benoemd zijn voor het Aartsbisdom van Parijs Monseigneur Affre, voor dat van Reims Monseign. Goussel, voor het Bisdom van Puy Monseign. Daremoles, oud-vicaris generaal van Meaux en Sens; voor dat van Valence Monseign. Chartrausse, vicaris-generaal van het Bisdom Grenoble, en voor het Bisdom, eindelijk, van Quimper, den Pastoor van Brest, den WelEerw. Heer Graveran.

— Het schijnt, dat den 18. dezer de Aartsbisschop van Keulen, bij zijnen neef von Droste, te Munster, incognito is aangekomen.

FRANKRIJK.

Blijkens de berichten uit Parijs tot den 21. Julij, ziet men daar het naderende omwentelingsfeest met eenige bezorgtheid te gemoet. Inzonderheid vrees men, dat de plegtige overbrenging van het stoffelijk overschot der in 1830 gesneuvelde burgers naar de gedenkzuil der omwenteling, welke plegtigheid den 28. moet plaats hebben, de hartstogten der bevolking zeer in beweging zal brengen. De kolossage lijkwagen, waarop dit stoffelijk overschot zal worden vervoerd, hetwelk in 50 lijkkisten zal zijn verval, is thans, op de versierselen na, gereed. Die lijkwagen zal door 24 of 28 paarden moeten worden getrokken. Toen men dit gevaar in den ochtend van den 24. uit de werkplaats in de voorstad St. Martin, waar het vervaardigd is, op straat had gebragt, hebben daar rondom zamen-scholingën plaats gehad, die echter tot geene ongeregelheden hebben geleid.

— Volgens Lijzondere Correspondentie uit Parijs van den 20. Julij, waren de Ministers dien dag bezig, om te beraadslagen over de wijze, waarop dit jaar het verjarings-feest der omwenteling van 1830 zou worden gevierd. Men vreesde, dat de Koning door ongesteldheid verhinderd zou worden, om de plegtige overbrenging van het stoffelijk overschot der in Julij 1830 gesneuvelde Parijsche burgers naar de kelders onder de nieuw opgerigte Gedenkzuil bij te wonen.

— PARIJS, 25 Julij. Het nieuwe Spaansche ministerie is in den avond van den 20. benoemd geworden, en bestaat als volgt: president en minister van justitie *Antonio Gonzales*; buitenl. zaken *Carel de Oñis*; binnenl. zaken *Vincent Sancho*; oorlog *Valentyn Ferras*; financiën *Ferrer*; marine *Armerc*. Men zegt thans, in strijd met de eerste berichten, dat de Koningin de bekrachtiging op de gemeentewet niet heeft ingetrokken. Ten dage van den 21. was de gisting te Barcelona groot, maar het oproer had opgehouden.

De heden bij het gouvernement ingekomen berichten ontnemen aan de bedroevende toneelen, waaraan Barcelona de schouwplaats is geweest, een gedeelte van derzelve zorgwekkend aanzien. Het onbeschoff ook de aanranding zij geweest, waaraan het Koninklijke gezag heeft ten doel gestaan, is hetzelfde niet, getijk men in den beginne dacht, in de droevige noodwendigheid verplaatst geworden, om eene binnen de grenzen van deszelfs constitutionele prerogatieven genomen besluit te herroepen; de Koningin is verre-

DICERE VERUM QUID VETAT?

Horatius.

gaand beledigd geworden, maar het Koningschap heeft in allen gevalle deszelfs regten gehandhaafd. Niets is dus voor alsnog hoopeloos, reuket op de eerste dagen van vrede in het Schierland losgebarst en weder zal waarschijnlijk niet al die noodlottige resultaten hebben, welke men had gevreesd. Het gouvernement schijnt vertrouwen te koesteren, dat van lieverlede meer geruststellende tijdingen bij betrefve zullen inkomme; in allen gevalle houdt het zich gereed voor alle gebeurlijkheden. Wij zelven hebben te moeilijke dagen doorgestaan en te geweldige worstelingen doorgebragt, dat wij ons zouden laten verschrikken door dreigende omstandigheden, welke Spanje, onze bondgenoot, moogt vertoene. Bij de onderbreiding weten wij, dat de revolutien, zelfs de bedaarste en welligste, hoogst ontstuimige en bloedige naweën hebben; maar wij weten tevens, dat voorzigtigheid met moed gepaard; ten laatste de zege behaalt op even hartstogtelijke begoochelingen, als gewelddadige aanrandingen.

NEDERLANDEN.

's HERTOGENBOSCH. — Het KONINKLIJK BESLUIT nopens de aanlegenheden der R. Katholijke kerkdistrikten in Noord-Brabant, en houdende, onder anderen, vermelding der Suppressie van het *Tz-cariaal van Karénstein en Megen*, alsmede van dat te *Grave* gevestigd, wordt nu ook door Zijne Excell. den Heere Staatsraad-Gouverneur der gezede Provincie, door middel van het *Provinciaal Dagblad*, ter kennisse der belanghebbenden gebragt. — Het levert eene nieuwe, hoogst-gewichtige bijdrage tot de geschiedenis van de Vrijheid der Kerk in ons Vaderland, waarover men verder kan nalezen het laatst uitgekomen nummer der *Roomsch-Katholijke Stemmen*, bevattende een uitmuntend artikel nopens dat onderwerp, waarop ook wij nader in 't breede zullen terugkomen.

— Bij besluit van den 21. dezer, heeft Z. M. bepaald, dat te rekenen van den 10. Augustus aanstaande, het bestuur over de zaken van Marine en Koloniën onder één hoofd zal worden vereenigd, met den titel van Minister van Marine en Koloniën, en dat onder de bevelen van dien Minister twee Directeuren zullen werkzaam zijn, een voor de Marine en een voor de Koloniën.

Bij andere besluiten van dezelfde dagteekening heeft Z. M. aan den vice-admiraal *C. J. Wölfferdeek*, met bovengemeld tijdstip eervol ontslag verleend, als Directeur-Generaal van Marine, onder dankbetuiging voor zijne, ook in die betrekking, aan den Koning en aan het Rijk bewezen goede diensten; terwijl Hoogstdezelve heeft benoemd tot Minister van Marine en Koloniën, den staatsraad *J. C. Baud*, thans *ad interim* belast met de directie van het Departement van Koloniën; alsmede tot directeuren, *ad interim* voor de Marine, den Adjutant van Z. K. H. Prins *Frederik* der Nederlanden, *E. B van den Bosch*, Kapitein ter zee, en voor de Koloniën, den heer *B. J. Ellis*, thans *ad interim* belast met de functiën van Secretaris-Generaal bij het Departement van Koloniën.

Jonkheer *J. J. Quilles van Ufford*, thans Secretaris-Generaal bij het departement van Marine, is terzelfder tijd benoemd tot Secretaris-Generaal bij het bestuur voor Marine en Koloniën.

Amsterdam 24 Julij. » Het zoo herhaalde malen door eruptiën en aardbevingen geteisterde Ternate (*Molukken*) heeft, op den 2. en 14. Februarij 1840, wederom de droevigste uitwerking daarvan ondervonden, en wel van zoodanig hevigen en afverschrikkelijken aard, als naar menschen geheugen nooit heeft plaats gehad.

Des morgens van den 2. Februarij H. ten 8 1/2 ure, vertoonde de lucht zich donker en onheilspennend, een sterke hoerwesten wind, vergezeld van zware regenbuijen, zweefte de wolven met kracht door het luchtruim; het uitzigt was somber, en alles scheen de eene of andere buitengewone werking der natuur aan te kondigen, welke zich dan ook weldra bevestigde, daar uit de zijke damp uit den krater opsteeg, vergezeld van een zwaar toelaren geluid onder den grond, en groote hoeveelheden kokende lava en gloeiende asch, die alles, waar zij nederstorten, verbrandden en verwoestten. De schoonste tuinen der inwoners, waarin meerendeels hui bestaan en kunne rijkdommen bestonden, ondergingen eene genete vernieling. Bij afwisteling geschiedden deze braken, aan eens hevige, dan weder afnemend; en, was het gezigt en gehoor van dit natuurverschijnsel bij dag indrukwekkend geweest, niet minder was zulks bij den avond als toen konde men klaar de uit den krater opgeworpen steenen in de somtijds vrij sterke en hoog opschietende vlammen onderscheiden. Noch schijder, noch de bekwaamste pen is in staat, zoedig een beeld in deszelfs vollen luister en akelige schoonheid te schetsen; zoodat alle inwoners met een hevigen schrik, blijbare verwondering en diep ontzag voor

het Opperwezen, in stille verwachting het einde verbeidden, wat uit dit vreeselijk natuurverschijnsel moest geboren worden: 2½ uren lang hield deze verwoestende uitbarsting aan, en eindigde met een angst verwekkend geras onder den grond, dat de allerbenoemdste inwoners deed vermoeden, dat de grond onder hen zoude wegzinken. Doch met den schrik kwamen zij er af: de berg zweeg den volgenden dag tegen 4 ure des namiddags, en liet nu en dan eene kleine hoeveelheid rook opstijgen; hetwelk echter de inwoners niet gerust stelde, aangezien deskundigen verhaalden, dat de eruptiën na de aardbevingen plaats vinden, zoodat hier eene geheele tegenstrijdigheid plaats vond; en, waarlijk, dit vermoeden is in geen deele ongegrond geweest. Ook moet ik hier nog bijvoegen, dat gedurende de eruptiën, het gedruisch onder den grond zoo hevig was, dat twee naast elkanter staande menschen met geene mogelijkheid elkander konden verstaan. Een ieder gevoelt en beseft, in welk een' doodsangst deze beklagenswaardige inwoners van het ongelukkige Ternate gedurende dien tusschentijd hebben verkeerd. Laten wij eenige dagen in stilte voorbijgaan, en de werking van den krater gadeslaan, welke na den 4. Februarij 1840 steeds rookende bleef. Nu en dan bespeurde men des avonds een' sterken gloed uit den vulkaan; aardbevingen werden niet gevoeld, en men dacht waarlijk van dezelve verschoond te blijven; dan, helaas! deze hoop werd op eene vreeselijke wijze verijdeld. De voor Ternate's inwoners zoo allernoodlottigste dag van den 14. Februarij 1840 brak cindelijk aan; des nachts ten 12½ ure hoorde men een sterk gedruisch en gedreun, komende van en weder opgaande naar den berg, gevolgd door eene ligte trilling van den grond, welke van oogenblik tot oogenblik heviger werd, en de niets vermoedende inwoners, als van het door Gods stem uit de zachte armen van den slaap wekte. Weinig lette men op deze ligte schokken, onder menschen, die aan zulke natuurverschijnsels gewoon waren; maar, ach! van lieverlede werden de schokken al heviger en heviger, ten gevolge waarvan de meesten hunne woningen ontvlugten. Ten 3½ ure, in den nacht, onder een allerhevigste stortregen, gevoelde men eenen schok, waardoor menschen en woningen op het aardrijk stonden te waggelen, en de meeste steenen woonhuizen instortten; op verschillende plaatsen opende zich de aarde, en sloot zich weder even snel. De beweging van den grond was zeer goed te vergelijken bij de golving der zee; niets bleef onbeschadigd, en den 15. Februarij 1840, ten 10 ure des voormiddags, scheen de natuur in hare volste woede te zijn: een allerhevigste schok deed zich gevoelen; menschen en vee, alles vlugte in krampachtige doodsangst naar de waterzijde, en bezette al de daar liggende vaartuigen: rang en stand werd niet in aanmerking genomen; de angst van velen en vooral der vrouwelijke sekse, was zoo groot, dat sommigen tot verre door het water haadden, om een vaartuig te bereiken, ten einde niet welligt hun graf tusschen de zich van tijd tot tijd openende aarde te vinden. Allerbeklagenswaardig was hun toestand, en te meer nog, toen de natuur geheel schoon uitgewoed te hebben, de arme inwoners van hunne schrik en benaauwdheid eenigzins waren teruggekomen, en het oog sloegen op de plaatsen, waar eenige oogenblikken te voren hunne tot alle gemak ingerigte woningen geslaan hadden. Nu eerst gevoel en die brave, gulhartige en zoo gastvrije bewoners van Ternate, dat zij alles hadden verloren; naakt en bloot stonden zij bijeen vergaderd, als in stomme gevoelloosheid; hunne bezittingen waren verwoest, de allerkostbaarste specerijen en andere menigvuldige producten onbruikbaar, en onder puin begraven; geen stuk huisraad is verschoond gebleven, en niet één steenen huis, op geheel Ternate, is blijven staan. Ja, zelfs het fort Oranje, dat gedurende twee eeuwen de verschillende aardbevingen heeft getrotseerd, moest voor deze woede bezwijken, en hiermede was de welvaart en het belang van Ternate voor ons gouvernement geheel verloren. De partikuliere schade wordt berekend op / 900,000. De aardbevingen werden ook op Gilolo en Tidore gevoeld, doch zonder daar eenige schade te hebben aangerigt; mede moet hierbij nog worden opgemerkt, en de goedertieren hand van het Opperwezen erkend, dat niet één menschelijk wezen door deze alles verwoestende ramp het leven heeft verloren. In den aanvang waren de aardbevingen gering, en namen van lieverlede in hevigheid toe, waardoor deze arme menschen tijd hielden, zich in persoonlijke veiligheid te stellen; waren de schokken dadelijk zoo hevig geweest, als die van 3½ en 10 ure, alsdan zou gewis het grootste deel der inwoners hun graf onder de puinhoopen gevonden hebben. De meesten en voornaamsten zullen gewis dit eiland verlaten, en elders een nieuw bestaan zoeken. Welke plannen het gouvernement met Ternate zal hebben, moet de tijd leeren."

WADDINXVEEN, 24 Julij. JI. Maandag, den 20. dezer werd, door het opsteeken van roote doeken op stokken, het sein gegeven, dat er een oproer zou ontstaan door de zwartmakers, werkende onder directie van het Syndikaat, in den droogemaakten Zuidplas in Schieland. Al spoedig verzamelde zich dit volk, aan hoopen bij elkander, en dwongen deze door wreedaardig toegebrachte slagen en onder bedreiging des doods de nog anders denkende zich met hen te vereenigen, met last, om niet weder met het werk aan te vangen, voor dat hun meerder loon voor het zwart maken der gronden was toegezegd geworden.

De gewone politie ontoereikende zijnde, om een aantal van ongeveer 1200 revolterende werklieden tot rede te brengen, zoo riepen de publieke autoriteiten van Zevenhuizen en Waddinxveen de hulp van de militaire magt in, tengevolge waarvan Dingsdag reeds een vijf en twintigtal infanteristen van het garnizoen uit Gouda, te Waddinxveen arriveerde, welke den volgenden dag door 36 kurasiers van het garnizoen uit Leiden werden ondersteund. Deze magt werd evenwel beschouwd niet toereikende te zijn, om iets afdoends te ondernemen, en besloot men Woensdag om het geheele garnizoen uit Gouda te doen aanrukken, hetwelk Donderdag's morgens (nadat de schutterij aldaar was te wapen geroepen) arriveerde.

Door deze magt ondersteund, kon men de toegangen naar den polder afzetten, en nu werd aan het werkvolk te kenne gegeven, dat men besloten had, om het loon van vijf en dertig guldens per bunder voor het zwart maken der kleigronden, tot veertig guldens te vermeerderen (de lichtere gronden pro rato), en dat aan allen, die voor dit geld wilden werken, de toegang naar den polder niet zou worden belet, onder belofte van bescherming der militaire magt tegen de kwaadwilligen, terwilt aan diegenen, welke voor dat geld niet wilden werken (geene ingezetenen van de opgenoemde gemeente zijnde), werd aangezegd, zich onverwijld te verwijderen. Ten gevolge hiervan zijn de werkzaamheden in den loop van dien dag nog hervat, en is dit tumult, hetwelk in de naburige steden zoo veel opspraak maakte, als geëindigd te beschouwen, zonder dat men daarbij eenige menschenlevens te betreuren heeft gehad.

NYMEGEN, 24 Julij. De opgedolvene begraafplaats, waarvan sommige dagbladen reeds melding maakten, wekt de belangstelling der beminnaars van oudheden in hooge mate; en waarlijk niet ten onregte, op. De kist-zelve, die slechts ter diepte van eene Nederl. el onder den beganen grond gevonden is, is van Andernachtschen of duifsteen, en heeft eene lengte van ongeveer 2 ellen, bij eene diepte van nagenoeg 3 palm. Zij is aan het boveinde rond, verder vierkant en vrij smal. Het deksel, mede van dezelfde soort van steen, is zeer dik en geheel beschadigd. De kist, wier strekking van het N. W. naar het Z. O. is, schijnt tevens tot urne gediend te hebben, daar de asch en beenderen op derzelve oppervlakte verspreid liggen. Men heeft in dezelve voorts de overblijfselen meenen te vinden van een kunstig gemaakt houten kistje, met onderscheiden afdeelingen, hetwelk eene menigte voorwerpen zal hebben bevat, welke tot het toilet en de bezigheden der Romeinsche vrouwen kunnen behoord hebben, en nu van boven naar beneden verspreid lagen. Het juiste gebruik dezer menigvuldige zaken aan te wijzen, of derzelve benaming op te geven, is, bij eene oppervlakkige beschouwing, voor een leek vooral zeer gewaagd; evenwel zijn een Romeinsch schrijftafeltje, of tablette, schrijfsifje, schaar, tangetjes van eleganten vorm en zuiver maaksel, fleschjes en glazen met zalven of reukwaren, naalden enz. niet moeilijk te onderkennen. Een koper kettingje met plaaies van hetzelfde metaal, een stukje bewerkt en omgebogen zilver, een voorwerp van gedaante en grootte als een ei, een fragment als van eenig lederen bekleedsel met gouden figuren versierd, meerderes voorwerpen van glas, steen of metaal, waarvan men noch de bestemming, noch het gebruik kent, doen bij velen den wensch ontstaan, dat eenig belangstellend oudheidkenner dienaangaande het publiek met zijne kennis en ervaring mogt voorlichten. Bij de beschouwing van al deze voorwerpen komt men tot de gedachte, dat de kist waarschijnlijk de overblijfselen bevat van eene Romeinsche vrouw van aanzien, misschien wel de echtgenoot van een der bevelhebbers der Romeinsche legioenen, waarvan het liede zoo lang in en om de hoofdstad der Batavieren is gelegd geweest. — De 1. Luitenant van der Meersch heeft van de in de kist gevonden voorwerpen fraaije en juiste afbeeldingen gemaakt, welke naar het Ministerie zullen opgezonden worden, waardoor men van het meer of min belangrijke der vinding spoedig iets naders zal vernemen. Het verdient misschien eenige opmerking, dat een stuk hout of houtschoor, mede in de kist voorhanden, geheel tot steenkool is overgegaan. — De loffelijke zorg, waarmede alles is verzameld en wordt bijgehouden, de onvermoeide belangstelling en werkzaamheid van genoemden 1. Luit. van der Meersch, die van zijnen kunstzin en zijn talent als teekenaar voordeelig getuigen, verdienen in deze eene eervolle vermelding.

MEN GEL WERK.

De Princes Charlotta Frederica van Denemarken,
geboren von Mecklenburg-Schwerin.

(Zie het Nieuws, onder Rome.)

Dezer dagen te Rome overleden, was deze Vorstin de echtgenoot van Denemarkens kroonprins, en werd eenige jaren na haar huwelijk van hem gescheiden, vervolgens naar Atona, en daarop naar Julland verwezen; — eindelijk verkreeg zij de vrijheid, om zich naar Italië te mogen begeven, met het innig voornemen, om in den school der Kerk terug te keeren, even als haar Broeder de Prins Adolf Frederik von Mecklenburg-Schwerin, wiens overgang tot de Ka-

tholiciteit zooveel opziens gebaard heeft, en die, slechts 37 jaren oud, te Maagdenburg is overleden. De Vorstin deed dan ook hare plegtige afzwering te Vicenza, op den 27. Februarij, 1830, en sleet vervolgens het overige harer dagen te Rome. Zij was de Tante van Mevrouw de Hertoginne van Orleans, tegenwoordig kroonprins van Frankrijk.

Kom binnen maar!

Zoo leest men thans op het uithangbord, aan de grenzen van Frankrijk neêrgespijkerd; — *kom binnen maar!* — en, in de daad, wat gebeurt er? — Eerst komen de lul van DON CARLOS, op bloote voeten aangesjouwd; — zij vragen eten, drinken, huisvesting, kleederen, reisgeld, met een woord, al, wat een berooid Christenmensch maar noodig heeft. — Welkom t' huis! — Vervolgens komen de lul van Madam CHRISTINE aanzetten; — zij vragen hulp en bijstand met woorden en werken; zij weten niet, waar zij dit beter zouden moeten vragen en verwachten, dan in een Rijk, waar de Legitimitéit toch ook zooveel beduidt als niet-met. — Welkom t' huis! — LODEWIJK FILIPS kan nog niet beslissen, wat er in die verwarring van begrippen moet worden gedaan; — de man is wat dik geworden; — de docters hebben hem de hongerkuur voorgeschreven; — sommigen zouden wel bouillon van hem willen koken, waarmee dan de magere Sires van Europa, — zoo als Pruisen zaliger — weer bij kracht konden gebracht worden. — Wat rare boel met die regeringen sedert 1815! — Victoria maakt vóór de bevaling haar testament; men kan nooit weten: het dansen fatigeert sterk, en 't mensch is nog jong en maar zéér zwak! — en *Christine* dan? — dat mensch heeft zoo weinig orde meer in haar zaken, dat Harer Majesteits Ministers, in plaats van voor Haar Troon, tegenwoordig al onder Haar Bed zitten. — 't Is wel schande, en stond het niet in 't *Journal de la Haye*, men zou het niet kunnen gelooven. —

Wij nemen uit de *Arnhemsche Courant* van 26 Julij, de volgende merkwaardige regelen over:

Neen; jonkheer van Nispen van Sevenaer kleeft met hart en geest de voorgestelde regtstreeksche verkiezingen onzer echte constitutionelen aan, als het laatste plegtanker van onzen in grondwettigheid steeds achteruitgaanden staat, waartegen onze vereeuwigde edele Karel Gijbert grave van Hogendorp te vergeefs, zoo vele jaren reeds, zijne waarschuwende stem verhiel. — Regtstreeksche verkiezingen, ministeriële verantwoordelijkheid, openbaarheid onzer financiën, gelijkheid van regten voor allen voor de wet, onze algemeene, regtmatige, gebiedster; ook deze echt grondwettige beginsels zijn de bestanddeelen der staatkundige geloofsbelijdenis van het achtungwaardig lid onzer provinciale staten, Jonkheer van Nispen van Sevenaer, zoowel als van de zogenaamde Katholieke partij der staten onzer provincie, (voor zoo verre anderhalve man en een paardshoofd, indien ik mij met UILESPIEGEL zoo uitdrukken mag, als eene partij kunnen beschouwd worden!) — Want bij al deze staatsleden — ik durf het gerust verzekeren, op grond van naauwe bekendheid met hunne gevoelens te dezen opzigt, — staat de overtuiging onwrikbaar gevestigd, dat Kerk en Staat eerst grondwettig behooren *daadwerkelijk* gescheiden te zijn, omdat maatschappelijke belangen der burgerlijke zamenleving *wereldsche* zaken zijn, en de *godsrereering* een rijk is, hetwelk, volgens het getuigenis van den goddelijken wijze van Nazareth zelven, *niet van deze wereld is*. Elk verstandig beoordeelaar beslisse, of deze zichtbare wereld niet reeds zooveel werk verschaft, dat wij de zaken van de onzichtbare wereld daarmede niet behooren noch kunnen vermengen. *Roomsch of onroomsch, wij allen hebben bij de uitstuitende heerschappij der wetten een en hetzelfde heilige belang*: onze burgermaatschappelijke veiligheid. *Plato* heeft het immers, voor eeuwen reeds, in zijne uitmuntende boeken over de Wetten, aangeteekend, dat hij elken Staat in bloei zag toenemen, waar algemeene eerbied voor de wetten heerschte; terwijl, integendeel, hij dien Staat tot zijnen ondergang zag naderen, waar de wetten haar heilzaam gezag verloren. — *Roomsch en onroomsch vereenige zich dan onder den standaard der wetten, en vereere overigens de Godheid, zoo als ieder het, volgens het licht van zijn verstand en de inspraak van zijn geweten, tot rust zijner ziel, moge noodig oordeelen.* — ZOODRA DIT STAATKUNDIG VERBOND, MET BEHOUD VAN IEDERS GRONDWETTIGE VRIJHEID VAN GODSVEREERING, ZAL GESLOTEN ZIJN, DAN ZAL DE MINISTERIËLE WILLEREUR VERBLEEKEN, DEN OVERMOED LATEN ZAKKEN, EN HET DIERBAAR VADERLAND MET DEN WELMEENENDEN VORST GERED ZIJN. — *Helpen wij ons zelve door echt grondwettige redmiddelen, en God zal onze helper zijn!*

Wij meenen twee zeer merkwaardige stukken uit den Herderlijken Brief van Mgr. den Aartsbisschop van Lyon te moeten aanhalen. Ziehier in welke bewoordingen hij over de kerk spreekt, tot wier bestuur hij is geroepen:

„Wij zagen deze doorluchtige en heilige Dochter ons uit het Oosten naderen, versierd met het purper der martelaren, het hoofd verrijkt met de dubbele diadeem van Liefde en Wetenschap, en op

de edele borst de namen voerende der volksstammen, welke zij reeds overwonnen heeft, en nog in Jesus-Christus wil veroveren. De schoonste inrigtingen van weldadigheid komen onder hare leiding tot stand. Hare taal openbaart haren geheel Apostolischen oorsprong. Het is de honig der liefde, die van de lippen des Heiligen Joannes afdroppelt. Hare werken zijn enkel ingevingen, welke zij uit het hart van den welbeminden leerling geput heeft. En, even als of deze eele Bruid eene spraak dier almacht, waardoor het brood in de woestijn vermenigvuldigde, ten huwelijksgift had ontvangen, zoo heeft zij slechts hare edelmoedige handen te openen, en duizenden van zegeningen storten zich over al degenen, die in bedruktheid zijn, dadelijk ruimschoots uit; voedsel voor den arme, eene wijkplaats voor de onschuld, een toevlugtsoord voor het berouw, zoodat de smartekel der menschelijke tegenspoeden eerder zou uitgeput zijn, dan wel de vindingrijke vruchtbaarheid der Kerk van Lyon te kort zou schieten in allen te ondersteunen. Boven haar hoofd schittert *die schaar van getuigen*, edelaardige kampvechters van Jesus Christus, die zich uit den schoot hunner Moeder in het strijperk hebben begeven, om daarin te sterven, en die uit dat strijperk ten hemel zijn gestegen, met den lauwer der overwinning gelooid. De stralen van hunnen luister dalen op het hoofd onzer doorluchtige Bruid neder, en omringen haar met dien onsterfelijken fonkerkrans, dien de eeuwen niet hebben verdoofd, ja, die de wentelingen van lijden en zaken nog meer en meer lu stervol hebben gemaakt. Aan hare voeten omhelzen elkander in liefde die geslachten van Leviten, erfgenamen der deugden en van den ijver van allen, die hen in de Priesterlijke loopbaan zijn voorgegaan. Door hun brandenden ijver, om het licht den ongeloovigen te gaan brengen, hebben wij in hen de kinderen der Heiligen erkend, die ons het eerst het Geloof aanbragten. Hunne achtbaarheid voor het Altaar is eene kostbare herinnering aan den grooten Bisschop van Cesaréa. — Met verrukking leest men op hun voorhoofd: *geleerdheid en liefde*, altijd Catholieke geleerdheid, altijd daadwerkelijke liefde. Daar waarlijk is het een hof, de Koningin van de Kerk der Gaulen waardig. Zoodanig heeft zich de heilige Kerk van Lyon aan ons voorgedaan. — Van hare zijde leverde zij ons de oudheid van haren oorsprong, de zegepraal harer martelaren, de heiligheid harer opperherders, de geleerdheid harer scholen, de standvastigheid in haar Geloof, de wonderen harer weldadigheid en van haren ijver; — en wij, van onze zijde, hoe konden wij toch aanspraak maken, om in hare gemeenschap te mogen treden? Zouden wij haar den moed van een heiligen Pothinus, de geleerdheid van een heiligen Irénés, het geduld van een heiligen Justus, de onschuld van een heiligen Nicierus kunnen aanbieden? Helaas! wij zouden al hare rijkdommen niet eens kunnen opsommen, verre er van af, dat wij ze zouden bezitten!

Ook stelden wij alle pogingen te werk, die ons geweten ons in gemoede gebod, om ons aan eene eer te onttrekken, waarnaar wij wel niet konden dingen. God en zijne engelen hebben onze verzuchting en onze verlangens gehoord. De Hemel, dien wij aangeroepen hebben, is voor onze klagten echter doof geweest, en om ons te vertroosten; om onze vrees eenigzins te matigen, hebben wij ons herinnerd, dat God, om de wijsheid der wijzen te beschamen, een stamelend kind neemt, of een armen visscher, die niets kent, uitkiest, opdat de *Wereld* en hare *Wijsheid* zich geene zegepraal zouden kunnen aanmatigen, die alleen aan de almacht van het Kruis toebehoort.

Eindelijk, rigt zich de Prelaat tot de Protestantsche Kerkleeraren in dezer voege:

„De liefde noopt ons, om het woord thans tot u te wenden, tot u, onze afgescheiden Broeders, die sedert drie eeuwen andere weiden dan die der Katholieke Kerk, en andere bronnen dan die uit haren boezem opwellen, zoekende zijt; God is onze getuige, met welke leederheid wij u in Jesus Christus beminne. (*Testis mihi est Deus quomodo cupiam omnes vos, in visceribus Jesu Christi.*) Ontroostbaar over uwe verwijdering, zullen wij niet ophouden, de vurigste wenschen voor u te doen, teneinde u tot die Kerk terug te zien keeren, waarvan uwe voorvaders trotsch waren, gehoorzame kinderen te zijn. Schroomt niet bij ons vertroosting in rampspoed en eenige verligting in ongelukken te komen zoeken. Wij zullen ons haasten, om met u de bete broods te deelen, welke de Voorzienigheid ons verteent. Wij kunnen te dien opzigt de getuigenis uwer medegeloofsgeenooten, in het Bisdom, hetwelk wij verlaten hebben, inroepen. Zij zullen u verhalen, wat wij voor hen geweest zijn. Overigens zullen wij u met den Heiligen Augustinus loetroepen: *Niet zou ons onmogelijk zijn, ons van den weg der zachtzinnigheid en van het mededogen jegens menschen, te verwijderen, die van ons, wel is waar afgescheiden zijn, doch kunnen weg met eene rooringenomenheid volgen, die toch zeker niet het uitwerkkel van een kwaden wil is.* En indien gij, ó Broeders, al volhardt, om ons niet voor een opvolger der Apostelen te erkennen, zoo zult gij toch ten minste in ons een erfgenamen hunner liefde en van hunnen ijver aanschouwen.

Correspondentie.

Wij hebben een brief ontvangen, geteekend A. B.; — wij maken daarvan voorloopig, bij onderstaand uittreksel, een gedeeltelijk gebruik, doch verzoeken den geachten Inzender, op wiens briefwisseling wij veel prijs zouden stellen, ons wel met zijne *nuanteekening* bekend te willen maken, en kan hij zich verzekerd houden van de hoogst mogelijke kiesheid en geheim, waartoe hij zich dan ook gelieve te bedienen van een *dubbelen* omslag, met op den eersten het gewone adres, en op den tweeden (binnensten) het woord: *confidentieel*.

„Uw belangrijk Artikel ten aanzien der Vertegenwoordiging in Noord-Brabant en over *Jonkheer* LEOPOLD VAN SASSEN VAN ISSELT, heeft, zowel in Limburg, als in Noord-Brabant, algemeen den grootsten bijval gevonden; de waarheid, die hierbij zoo duidelijk wordt betoogd, is in Limburg, vooral opzigtelijk de bedee-ling van ambten, ruim zoo goed gevoeld als in Noord-Brabant het geval kan wezen; bijzonder de laatste benoemingen hebben ten duidelijkste doen zien, hoe weinig evenredigheid er toch ten deze bestaat tus-schen *Katholijken* en *Protestanten*, in aanmerking genomen, het geringe getal *Protestanten*, dat zich in onze Provincie bevindt? Trou-wens, was dit ook wel te wachten, daar de Hoofden der Admini-stratie *allen Protestant* zijn! Vestigen wij slechts een bog op de Hoofdplaats. — Wie vindt men daar met het Burgerlijk gezag bekleed? Wie in het Militaire, wie in het Stedelijk bewind? Wie in de Administratie der in- en uitgaande Reg'en? Wie in de Regi-stratie enz.? — Hulde zij echter aan het hoofd dier laatstgenoemde ad-ministratie toegebracht; en hebben wij ook al over de Burgerlijke Autoriteit ons wel niet zoo zeer te beklagen, daar deze de inge-zeten ten minste beleefd en bescheiden behandelt, zoo ziet men toch, daar en tegen, het Militaire gezag, trotsch op oude parke-menten, den falsoenlijken burgerstand dikwerf uiterst grof behan-delen; hetgeen, voorzeker, onze spreuk: *Kendragt maakt magt* niet bevordert; wij hadden gehoopt, bij de plaats gehad hebbende Generaals-pensionering ook hier enige verandering voor ons uit te zien; hebben zien geboren worden: de Opperbevelhebber van Maastricht is toch een man re ds van jaren en, zegt men, ook dienten ge-volge niet vrij van lichaamsgebreken; doch Zijne Excellentie de Heer Generaal is tevens een Heer Baron; en de Adel is zeker altijd veel sterker van constitutie dan een burger militair.

Dat wij er van uitgesloten zijn, om Vertegenwoordigers naar de Kamer af te zenden, heeft hier de ontevredenheid ten top doen stij-gen. Veel zou daarover te zeggen vallen, waarop ik evenwel later eerst meer bepaald zal terugkomen. Voor den oogenblik zij het genoeg, op te merken, dat Limburg en Noord-Brabant genoegzaam dezelfde Constitutionele Belangen hebben voor te staan, weshalve het meer en meer zaak wordt, dat zij elkander in deze eene zus-terlijke hand toereiken, ter verdediging van een Grondwettig Regt, dat immers in vele opzichten maar al te zeer gekrenkt is, zonder dat men hopen mag, dat het *Journal du Limbourg* (1) zich voor de dierbaarste belangen van Limburg in de bres stellen zal; — wij rekenen dus op de deelnemende hulp van het orgaan des Noord-Brabanders.

Ik ben enzv. A. B.

Maastricht, den 10. Julij, 1840.

Eergisteren zijn de bedevaartgangers, die voor 8 dagen onder het geleide van den Eerw. Heer Kapellaan *Nijss* naar Kevelaar vertrok-ken waren, alhier teruggekomen; zij kunnen niet genoeg betuigen, welken luister de Eerw. Heeren Dekens, de Heeren Kapellanen en de leden van het muzikgenootschap van Sittard en Venloo, alsmede de Heeren Pastoors met hunne Geestelijkheid van de gemeenten Beek, Geleen en Sasieren, waar zij processiesgewijze doorgingen, aan de bedevaart bijgezet hebben; overal kwamen zij de Pelgrims met hunne vanen te gemoet, om hen in de Kerk te geleiden, alwaar de oefening der XIV statien of van den Kruisweg plaats had, en na eene korte toespraak van den aanvoerder der bedevaart, werd hun de zegen met het Allerheiligste Sacrament des Altaars gegeven. In al die ge-noemde steden en gemeenten bevonden zich bedevaartgangers, om den vromen tog met te maken, zoodat zij een dubbel getal meer dan vooleden jaar opleverden. Eene groote menigte van burgers te Maastricht, die de bedevaart tot Kevelaar niet konden niet doen, hebben haar echter willen bijwonen tot in de gemeente Meerssen, zijnde een uur van Maastricht af gelegen, om alzo op de vanouds gebruikte wijze, processiesgewijs, al biddende, uit de stad te vertrekken.

Toen op den 5. Julij jl. de bedevaartgangers te Kevelaar gekomen waren, hebben zij zich vereenigd met die van de stad Amsterdam, aldaar daags te voren in groot getal aangekomen; des namiddags ten 3 ure werd het lof en het sermoen gedaan door den Eerw. Heer aanvoerder der bedevaart van Maastricht, en des avonds ten 6 ure werden deze zelfde oefeningen door den Eerw. Heer aanvoerder van de bedevaart van Amsterdam gehouden, waarna de Pelgrims van beide bedevaarten met hunne Eerw. Heeren aanvoerders, en de harmonie van Kevelaar voorop, een algemeen omgang gedaan heb-ben, onder het bidden van den H. Rozekrans, om alzo, door ver-teenigde smeekingen en verzuchtingen, de weldadige voorspraak van Maria bij God over stad en land in te roepen. Op Woensdag den 7. Julij, zijnde de dag, bestemd voor het terugkeeren der bedevaart-gangers in deze stad, werden zij door een groot aantal burgers te gemoet gegaan, tot de gemeente Meerssen, om alzo te zamen processiesgewijs de intrede in de stad te doen; onder het zingen der Litanie van de Allerheiligste Maagd en Moeder Gods Maria, en het bidden van den H. Rozekrans; de stoet nabij de St. Servaas Kerk gekomen zijnde, werden de Pelgrims door den Eerw. Heer Commis-saris-Generaal *P. A. van Baar* en de Heeren Kapellaans afgehaald, en ter Kerke geleid, alwaar, na het oefenen van de laatste statie van den Kruisweg eene zeer toepasselijke slotrede door den Eerw. aan-voerder van de bedevaart werd gehouden.

ADVERTENTIEN.

** Heden Overleed, tot onze groote droefheid, na een lang-durig lijden, aan de gevolgen eener longtering, in den ouderdom van bijna acht en veertig jaren, onze beminde Vader en Broeder, de Wel Ed. Zeer Gel. Heer *ELIGIUS, ANTONIUS, JOSEPHUS RUYSS*, Med. Doctor alhier, voorzien van de H. Sacramenten der stervenden.

H. J. M. RUYSS,
R. H. A. RUYSS,
M. C. Ant. RUYSS.

Gemert,
den 19. Julij, 1840.

** VIER LETTERZETTERS, tevens aan de Pers werkzaam kunnende zijn, vast werk begeerende, ver-voegen zich bij

J. J. ARKESTEIJN EN ZOON,
te
's Hertogenbosch.

Met toestemming van Ed. Achtbare Heeren Regering der stad
's Hertogenbosch.

GR O O T
INSTRUMENTAAL BUITENGEWOON
CONCERT,

Op Vrijdag, den 31. Julij, 1840.

hetwelk gegeven zal worden door

A. WENSMA,

in de Concertzaal van den Heer *L. CORDENS*, in het Brabandsche Koffijhuis, aan de Markt, aanvang des avonds ten 7 uren; en zal worden vereerd met de Assistentie van vele Heeren Muziekmeesters, Militair, Civil en Heeren Liefhebbers.

De prijs der Inteckening is bepaald op f 0,99 Centen, en voor Jonge Heeren of Jufvrouwen onder de 18 Jaar f 0,50.

De toegang-kaartjes zijn verders te bekomen bij den Heer *L. CORDENS* aldaar, en des avonds aan het Bureau.

De te geven Muziekstukken zullen nader bij programma worden bekend gemaakt.

** Op Maandag den 27. Julij en Dingsdag den 11. Augustus 1840, telkens om 5 ure te beginnen, zal te Oirschot, ten huize van *J. VAN ESCH*, ten verzoeke van de Kin-deren wijlen *NICOLAAS VAN DER SANDE*, publiek te koop worden aangeboden:

Eene HEEREN HUIZING, genaamd *het Molentje*, met TUIN, staande en gelegen te *Oirschot*, aan den Eindhovenschen Dijk, met daaraan annex LOGEMENT, KOETSHUIS, STALLINGEN en SCHUREN; voorts circa 18 Bunders HAKHOUD, WEI- en BOUW-LAND; daarbij gelegen, behoortlijk beplant; in welk Loge-ment sedert vele jaren eene wel nering doende affaire is uitgeoefend.

Alles bij billetten nader omschreven.

** Een Jongeling van de R. C. Godsdienst, oud 16 Jaren, bezit ende den 4den rang, en in staat zijnde, het Hollandsch en Fransch, benevens de andere vakken van het lager Onder-wijs, te helpen onderwijzen, en welke niet onbekend is met de eerste beginselen van het Hoogduitsch en Engelsch, de Algebra en Meekunst, wenschte zich spoedig geplaatst te zien op een goed ingerigte R. C. School, alwaar hij de gelegenheid vindt, zich verder grondig te bekwamen,

Brieven franco, met opgave der gelegenheid van oefening, onder Letter B. aan den Boekhandelaar *A. VAN LOON* te Tiel.

GRAANMARKT.

Heden, Maandag 27. Julij.

Tarwe hield prijs, doch was met weinig handel: 127 p. bonte Pools. f375; 128 p. dito dito f370, 372; 129 p. bovenl. f345; 122 p. Gron. f285; 129 p. b. Pools. f380. Rogge met redelijke handel tot vorige prijzen; 123 p. Pruis. f192; 119 p. jar. dito f175, 180, 183; 122 p. n. Rost. f196 naar kwalit.; 118, 120 p. Overijs. f184, 190; 118 p. Rijn f190. Garst in een doen; 97, 108 p. Deensche f150, 162. Haver f3 a 4 hooger ter verzending gekocht; 73 p. blanke Voer f130 aan de Zaan, 76, 77, 78, 79 p. o. Voer f129, 130, 132 aan de Zaan; 84 p. o. dikke f145, 81 p. o. Voer alhier f135, 77 p. dito dito f132; 85 p. n. fijne f150. Voekweit per 100 p. n. Holst. f200; 121 p. n. Nyk. f220. Nieuw Vlaamsch en Overijs. 67 p. vl. Lijnraad in een doen; 111 p. Archang. f310. Raapolie in een doen, op levering op het laatst niet williger; per 67w. f42; Vlieg. f41; 16 p. Sept., Oct., Nov. en Dec. f41 a 41; Mei 1841, f39. Lijnolie per 67w. f32 a 32; Hennepolie per 67w. f36; Vliegend f35. Raapkoeken per 100 p. n. f9 a 10.

EINDHOVEN, 27. Julij 1840.

De prijzen der Graanen in de stad Eindhoven geweest.

ROGGE: het Nedl. Mud. f 7,00 a, 00
BOEKWEIT. - 6,30 a, 00
HAVER: - 4,30 a, 00
Het Nedl. pond Boter. - 0,52 a, 00
Het Nedl. p. Roggenhar. - 0,09 a, 00

BOVENLANDSE OERSPRIJZEN.

De belgische fondsen van de 21 pCt. niet genoteerd. de 5 pCt. 103. de 4 en de 3 pCt. 20.

BINNENLANDSE BEURSPRIJZEN.

Heden, Maandag, 27. Julij 4 1/2 Ure.

Werk. S. 21 pCt. 52 1/2, 53, 27, 1 1/2. Dito 5 pCt. 101 1/2, 1. Kanabijl. f 23 1/2, 1 1/2, 1/2. Synd. 4 1/2 pCt. 91 1/2, 1/2. Handel. 172 1/2, 172, 1/2, 171 1/2, 1/2. O. I. 5 pCt. 99, 8 1/2, 1/2. Ardoins 85 p. st. 22, 21 1/2 a 1/2. Dito Coupon. 16 1/2, 1/2, 1/2. Rissepissen Rott. 97. Fr. Uigeet 6. Oude Russen 106 1/2. Columb 19 1/2, 1/2, 1/2.

Ter Boek- en Courantdrukkerij van D. A. A. DE ROUY, te 's Bosch.